

Η κινητοποίηση του Κοινωνικού Κεφαλαίου ως βασική συνιστώσα της στρατηγικής για την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή: Η περίπτωση των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (ΚοινΣΕπ)

**Εισηγητής:
Δημήτρης Ζιώμας
Ερευνητής, Επιστημονικός Υπεύθυνος
Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Οικονομίας ΕΚΚΕ**

Συνέδριο με θέμα:

«Αθλητισμός-Πολιτισμός: Παράγοντες Κοινωνικής Συνοχής»

Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας

**1-2 Νοεμβρίου 2013
Καβάλα**

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
Παρατηρητήριο της Κοινωνικής Οικονομίας

Τι είναι το Κοινωνικό Κεφάλαιο;

Μολονότι ο όρος «κοινωνικό κεφάλαιο» αναφέρεται συνήθως σε στοιχεία όπως:

- Εισόδημα από δωρεές
- Προσφορά εθελοντικής εργασίας (υπολογιζόμενη σε αντίστοιχες ώρες αμειβόμενης εργασίας)

Το Κοινωνικό Κεφάλαιο

συνίσταται κατά βάση από στοιχεία όπως:

- εμπιστοσύνη, αλληλεγγύη, συνείδηση του πολίτη, πνεύμα κοινωνίας πολιτών
- ετοιμότητα για συνεργασία και δικτύωση με σκοπό την υποστήριξη και ανάπτυξη της κοινότητας σε ένα ορισμένο χωρικό και τοπικό περιβάλλον

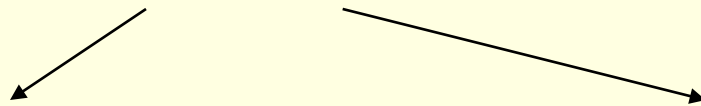
ενυπάρχει κυρίως σε τυπικούς θεσμούς όπως:

ενώσεις επιχειρήσεων, ενώσεις καταναλωτών, επιμελητήρια, αθλητικοί-πολιτιστικοί σύλλογοι κτλ
αλλά και σε: δίκτυα και ενώσεις πολιτών

Σχέση Κοινωνικού Κεφαλαίου, Θεσμών και Ανάπτυξης

Αναπτυγμένο Κοινωνικό Κεφάλαιο:

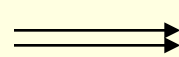

Καλύτερη λειτουργία θεσμών + Ευνοϊκότερες συνθήκες ανάπτυξης

Υπάρχουν ερωτηματικά ως προς τη «φορά» της αιτιώδους συνάφειας/αιτιακής σχέσης

Καλή λειτουργία θεσμών

+

**Ευνοϊκότερες συνθήκες ανάπτυξης
του κοινωνικού κεφαλαίου**

Αναπτυγμένη οικονομία

Κοινωνικό Κεφάλαιο και Κοινωνική Οικονομία

Κοινωνικό Κεφάλαιο:

ενεργητικό κεφάλαιο των κοινωνιών και των τοπικών κοινοτήτων το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί για συγκεκριμένους σκοπούς

Οργανωμένες μορφές αξιοποίησης του Κοινωνικού Κεφαλαίου:
πρωτοβουλίες του Τομέα της **Κοινωνικής Οικονομίας**

Μετατόπιση του Κοινωνικού Κεφαλαίου από τη σφαίρα του **ατομικού και οικογενειακού συμφέροντος** στη σφαίρα του **ευρύτερου κοινωνικού συμφέροντος** της τοπικής κοινότητας

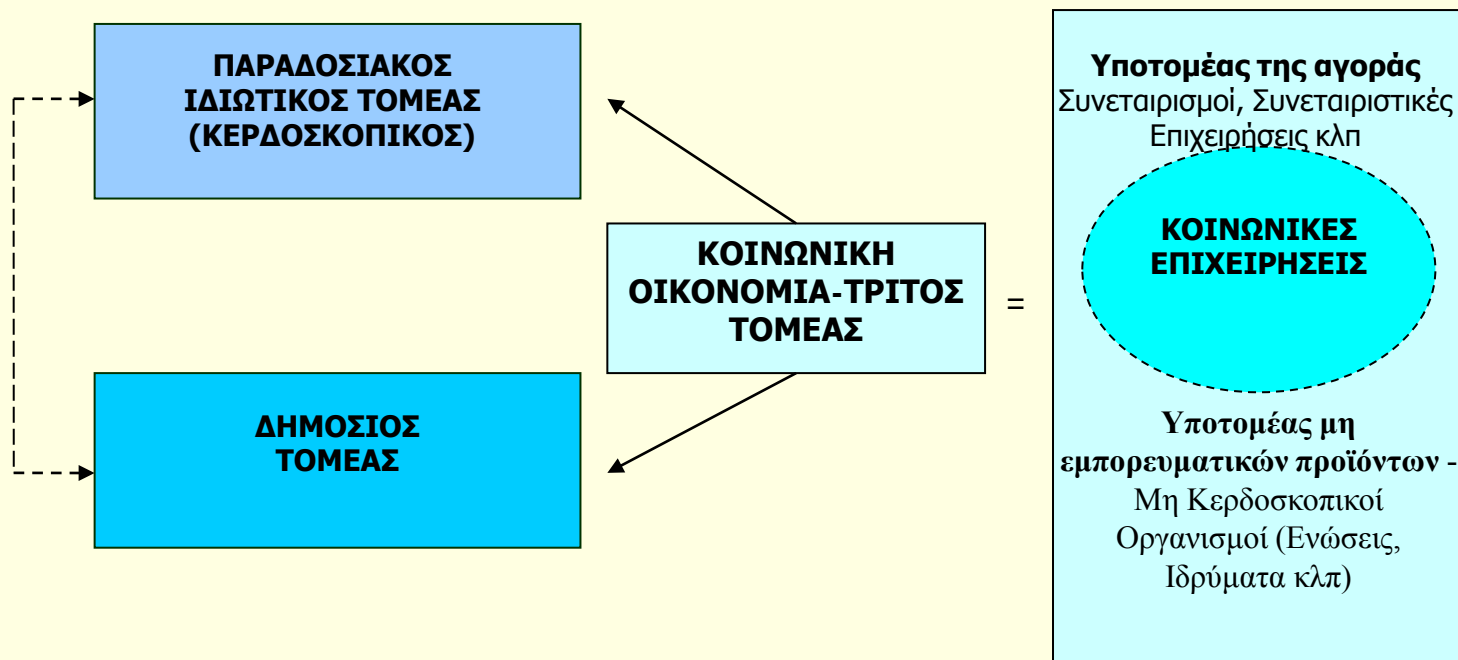
Τι είναι η Κοινωνική Οικονομία;

Ο διακριτός χώρος της οικονομίας, **ανάμεσα στον ιδιωτικό-κερδοσκοπικό/κεφαλαιουχικό τομέα και το δημόσιο τομέα**, όπου διεξάγονται **οικονομικές δραστηριότητες** (*παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών*), με κυρίαρχο σκοπό την εξυπηρέτηση κοινωνικών σκοπών και στόχων.

Αναφέρεται επίσης και ως: Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, Τρίτος Τομέας, Μη Κερδοσκοπικός Τομέας, Ανεξάρτητος Τομέας, Πόλος Κοινωνικής Χρησιμότητας
(*αν και υπάρχουν διαφοροποιήσεις μεταξύ τους*)

Η Κοινωνική Οικονομία ως τρίτος πόλος της Οικονομίας («Πόλος Κοινωνικής Χρησιμότητας») και οι φορείς που την απαρτίζουν

Τι περιλαμβάνει η Κοινωνική Οικονομία;

Η Κοινωνική Οικονομία περιλαμβάνει:

ένα **μεγάλο εύρος κοινωνικοοικονομικών δραστηριοτήτων** σε διάφορα πεδία παραγωγής ή παροχής αγαθών και υπηρεσιών: κοινωνικές υπηρεσίες, καταναλωτικές υπηρεσίες, πολιτισμός, αθλητισμός, εκπαίδευση, στέγαση, προστασία περιβάλλοντος, ενέργεια, κλπ,

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση δραστηριοτήτων βρίσκεται στον κοινωνικό τομέα- υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, στον τομέα του περιβάλλοντος και τον πολιτιστικό τομέα.

που υλοποιούνται από **συλλογικού χαρακτήρα επιχειρήσεις και οργανισμούς** όπως συνεταιρισμοί, κοινωνίες αλληλοβοήθειας και σωματεία (ενώσεις), κοινωνικές επιχειρήσεις, κοινωνικοί συνεταιρισμοί κλπ,

η ίδρυση και λειτουργία των οποίων διέπεται από ορισμένες βασικές **αρχές**:

Ποιες οι βασικές αρχές;

- ✓ **προτεραιότητα του ατόμου και του κοινωνικού στόχου έναντι του κεφαλαίου**
- ✓ **εθελούσιο και ανοικτό σύστημα συμμετοχής μελών**
- ✓ **εφαρμόζουν δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων**
- ✓ **συνδυασμός των συμφερόντων των μελών/χρηστών και/ή του κοινού συμφέροντος**
- ✓ **ανεξάρτητη διοίκηση και αυτόνομη διαχείριση**
- ✓ **προάσπιση και εφαρμογή των αρχών της αλληλεγγύης και της υπευθυνότητας**
- ✓ **χρήση των πλεονασμάτων ως επί το πλείστον για την επίτευξη στόχων που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μελών ή του κοινού συμφέροντος**

Ενδεικτικοί τομείς οικονομικής δραστηριότητας με δυναμική ανάπτυξης στον Τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας (1)

■ Οικιακές υπηρεσίες

- Οικιακοί βοηθοί (υπηρεσίες καθαριότητας, εστίασης, κηποτεχνίας κλπ
- Συντήρηση και επισκευή οικιακών συσκευών
- Συντήρηση και επισκευή οικίας

■ Υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων, ΑμεΑ και παιδιών

- Κατ' οίκον φροντίδα και νοσηλεία
- Φύλαξη παιδιών
- Δημιουργική απασχόληση και λοιπές δραστηριότητες για παιδιά
- Υπηρεσίες μεταφοράς και εξυπηρετήσεων

■ Διαχείριση και λειτουργία καταστημάτων/επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο

- Προώθηση και εμπορία τοπικών προϊόντων
- Λειτουργία κοινοτικών εντευκτηρίων-αναψυκτηρίων
- Συσκευασία και τυποποίηση τοπικών προϊόντων

■ Τοπική πολιτιστική ανάπτυξη

- Οργάνωση τοπικών εορτών & φεστιβάλ
- Προώθηση και εμπορία τοπικών προϊόντων λαϊκής τέχνης
- Οργάνωση και λειτουργία σχολών τοπικών χορών
- Οργάνωση και λειτουργία σχολών τοπικής μουσικής παράδοσης
- Οργάνωση και λειτουργία τοπικών θεματικών μουσείων

Ενδεικτικοί τομείς οικονομικής δραστηριότητας με δυναμική ανάπτυξης στον Τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας (2)

- **Νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών**
 - Τηλεματική – τηλεργασία
 - Λειτουργία περιφερειακών δικτύων και βάσεων δεδομένων
- **Εργασίες συντήρησης, ανακαίνισης, βελτίωσης κτηρίων**
 - Ανακαινίσεις κτηρίων
 - Αναπαλαιώσεις και αποκατάσταση παραδοσιακών κτηρίων
- **Διαρρύθμιση αστικού περιβάλλοντος**
 - Διαμόρφωση και συντήρηση χώρων αναψυχής
 - Ανακαίνιση και συντήρηση κοινόχρηστων χώρων
 - Αποκατάσταση και αλλαγή βιομηχανικών χώρων
 - Προγράμματα αστικής αποκατάστασης
- **Τουριστικές υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο**
 - Στελέχη αγροτουρισμού, πολιτιστικού τουρισμού, αθλητικού τουρισμού
 - Στελέχη οικολογικού – εναλλακτικού τουρισμού
 - Εμπυχωτές
- **Άλλες παραγωγικές δραστηριότητες στους τομείς της διαχείρισης αποβλήτων, της ανακύκλωσης υλικών και της εξοικονόμησης ενέργειας, κλπ**

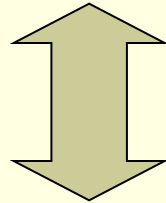

Τι επιδιώκει η Κοινωνική Οικονομία;

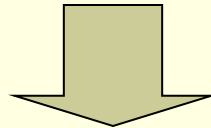
- Να συμφιλιώσει:

Τη δυναμική της Οικονομίας (που υπαγορεύεται από την ανάγκη οικονομικής ανάπτυξης)

Με

Τη δυναμική της Κοινωνίας (που υπαγορεύεται από την ανάγκη καλύτερων συνθηκών διαβίωσης για όλους, ανάπτυξης κοινωνικών συναλλαγών, μεγαλύτερης συμμετοχής στα κοινά, κλπ)

Να αποτελέσει έναν πόλο κοινωνικής χρησιμότητας

Τι δεν επιδιώκει η Κοινωνική Οικονομία;

- **Να υποκαταστήσει την οικονομία της αγοράς ...**

...γιατί διαφέρει σημαντικά από τις δραστηριότητες της αγοράς όπου η ανταλλαγή είναι πάντα υλική και χρηματική και όπου οι κοινωνικές επιπτώσεις είναι λιγότερο σημαντικές από τα κέρδη και τις ζημίες

Η εμφάνιση νέων οργανωτικών μορφών: Κοινωνικές Επιχειρήσεις / Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί

Κριτήρια για τον καθορισμό της Κοινωνικής Επιχείρησης

Κοινωνικά κριτήρια

- + Πρωτοβουλία που ξεκινάει από μία ομάδα πολιτών
- + Δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων (που δεν προκρίνει την κατοχή του κεφαλαίου αλλά στηρίζεται στην αρχή «ένα άτομο μία ψήφος»)
- + Συμμετοχικός χαρακτήρας στην άσκηση της διοίκησης και των δραστηριοτήτων
- + Περιορισμένης έκτασης διανομή κερδών
- + **Εμφανής κοινωνικός σκοπός/κοινωνική ωφέλεια** (Δημιουργία θέσεων απασχόλησης, κάλυψη αναγκών των τοπικών κοινωνιών, αξιοποίηση πόρων προς όφελος της τοπικής κοινωνίας, ενδυνάμωση της τοπικής αλληλεγγύης, ενίσχυση της δημοκρατίας και της συμμετοχής των πολιτών, καταπολέμηση του αποκλεισμού και της φτώχειας, αποκατάσταση υποβαθμισμένων περιοχών, δεσμεύσεις για προϊόντα και υπηρεσίες που σέβονται το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά κλπ)

Οικονομικά κριτήρια

- + Αυτονομία στη διοίκηση και διαχείριση
- + Ανάλυση επιχειρηματικού/ οικονομικού κινδύνου
- + Υπαρκτό επίπεδο αμειβόμενης απασχόλησης
- + Συνεχής οικονομική δραστηριότητα στην παραγωγή αγαθών/ υπηρεσιών

5 κοινωνικά κριτήρια + 4 οικονομικά κριτήρια = Κοινωνική Επιχείρηση

Ποια τα βασικά πλεονεκτήματα της Κοινωνικής Επιχείρησης;

- Ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο (συνδυασμός οικονομικών και κοινωνικών στόχων)
- Τοπικές ρίζες και ενσωμάτωση στην τοπική οικονομία (ευνοείται και ενσωματώνεται από την τοπική κοινωνία γιατί έχει συγκροτηθεί από μέλη της)
- Μικρό μέγεθος (που ευνοεί την ευελιξία της και απαλλάσσεται εν μέρει από τη γραφειοκρατία)
- Ικανότητα κινητοποίησης πληθυσμού γύρω από κοινούς στόχους – Ικανότητα μετατροπής του «Κοινωνικού Κεφαλαίου» σε συντελεστή παραγωγής

Το κοινωνικό κεφάλαιο συνίσταται κατά βάση από στοιχεία όπως:

- εμπιστοσύνη, αλληλεγγύη, συνείδηση του πολίτη, πνεύμα κοινωνίας πολιτών, ετοιμότητα για συνεργασία και δικτύωση με σκοπό την υποστήριξη και ανάπτυξη της κοινότητας σε ένα ορισμένο χωρικό και τοπικό περιβάλλον καθώς και δωρεές, εθελοντική εργασία κλπ

Η «εικόνα» της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα σήμερα

- Σταδιακή αύξηση πρωτοβουλιών του Τομέα – κινητικότητα φορέων που δραστηριοποιούνται στα πεδία της καταπολέμησης του αποκλεισμού και της ανεργίας καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος.
- Θεσμική αναγνώριση του Τομέα (πρόσφατος Ν. 4019/2011 για την Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα)
- Σε εξέλιξη το Σχέδιο Δράσης για την ανάπτυξη του Τομέα

Αλλά, εξακολουθεί να υπάρχει ζήτημα συνολικής ‘διακυβέρνησης’ του Τομέα

- Ανύπαρκτο υποστηρικτικό πλαίσιο:
 - Απουσία μηχανισμών υποστήριξης και εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης
 - Έλλειψη κατάλληλων και προσαρμοσμένων χρηματοδοτικών εργαλείων (χρηματοδοτική στήριξη- μόχλευση πόρων- πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα).
- Έλλειψεις σε καταρτισμένα στελέχη της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Έλλειψη δικτύωσης
- Έλλειψη συντονισμού των αρμόδιων δημόσιων φορέων και υπηρεσιών

Άμεση ανάγκη για την ανάπτυξη του Τομέα:

- να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις ώστε να πολλαπλασιαστούν οι πρωτοβουλίες του Τομέα και η χρησιμότητά τους να γίνει «ορατή» από την κοινωνία εν γένει
- να αξιοποιηθεί η προστιθέμενη αξία του Τομέα κατά τη διαμόρφωση των πολιτικών περιφερειακής/τοπικής ανάπτυξης, απασχόλησης, επιχειρηματικότητας και των πολιτικών ενεργούς ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας

Το θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα για τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις

- **Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης – ΚοιΣΠΕ** (άρθρο 12 του ν. 2716/1999) που αφορά σε άτομα με ψυχικά προβλήματα

Ν. 2716/1999 Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και άλλες διατάξεις – (ΦΕΚ Α96/17-5-1999)

- **Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις – ΚοινΣΕΠ**

Ν. 4019/2011 Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λοιπές διατάξεις – (ΦΕΚ Α216/30-9-2011)

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης – ΚοιΣΠΕ (άρθρο 12 του ν. 2716/1999)

- είναι Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) με περιορισμένη ευθύνη των μελών τους
- αποβλέπουν στην επαγγελματική (επαν-)ένταξη και στην κοινωνικο-οικονομική ενσωμάτωση των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, συμβάλλοντας στην θεραπεία τους και στην κατά το δυνατόν οικονομική τους αυτάρκεια
- έχουν εμπορικό χαρακτήρα
- μπορούν να αναπτύσσουν οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα (αγροτική, κτηνοτροφική, μελισσοκομική, αλιευτική, δασική, βιοτεχνική, ξενοδοχειακή, εμπορική, παροχής υπηρεσιών, κοινωνικής ανάπτυξης)

Στηρίζεται σε μια πρωτοποριακή εταιρική σχέση μεταξύ ατόμων με ψυχικά προβλήματα, επαγγελματιών ψυχικής υγείας και ατόμων ή φορέων από την κοινότητα

Από το 2002 έως σήμερα έχουν συσταθεί και λειτουργούν 17 ΚοιΣΠΕ.

Η Θέσπιση της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης - ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011)

Η **Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση** (Κοιν.Σ.Επ.) ορίζεται ως φορέας της Κοινωνικής Οικονομίας. Είναι αστικός συνεταιρισμός με κοινωνικό σκοπό, διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα και λειτουργεί με τις εξής βασικές αρχές:

- Την ελεύθερη συμμετοχή
- Τη δημοκρατική διοίκηση: «ένας εταίρος, μια ψήφος»
- Την αλληλεγγύη
- Την περιορισμένη και δίκαιη διανομή του πλεονάσματος
- Το προβάδισμα του ατόμου έναντι του κεφαλαίου
- Την ανεξαρτησία απέναντι στο κράτος.

Κατηγορίες Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων - ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011 – άρθρο 2)

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, οι **Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις** διακρίνονται σε **3 κατηγορίες**:

- **Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Ένταξης.** Αυτή η «Κοινωνική Επιχείρηση» αποσκοπεί στην ένταξη και ενσωμάτωση στην εργασία και απασχόληση συγκεκριμένων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού όπως: άτομα με αναπηρία, άτομα εξαρτημένα/απεξαρτημένα από ουσίες, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες.

Σε αυτή την περίπτωση, απαραίτητη προϋπόθεση είναι ότι τουλάχιστον το 40% των ατόμων από τις προαναφερόμενες ευπαθείς ομάδες θα εργάζονται στην επιχείρηση. (Στοχεύει στο «σκληρό πυρήνα» των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού).

Για τη σύστασή της απαιτούνται τουλάχιστον 7 πρόσωπα.

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) θεωρούνται αυτοδικαίως Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης.

Κατηγορίες Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων - ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011 – άρθρο 2)

- **Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Κοινωνικής Φροντίδας.** Αυτή η «Κοινωνική Επιχείρηση» αποσκοπεί στην παραγωγή και παροχή αγαθών και υπηρεσιών υγείας - πρόνοιας για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού: ηλικιωμένοι, παιδιά, άτομα με ειδικές ανάγκες, φυλακισμένοι, κ.α.
Για τη σύστασή της απαιτούνται τουλάχιστον 5 πρόσωπα.
- **Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού.** Αυτή η «Κοινωνική Επιχείρηση» αποσκοπεί στην ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, κ.α.) και στην προώθηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, με απώτερο στόχο την ενδυνάμωση της τοπικής ανάπτυξης και την εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.
Για τη σύστασή της απαιτούνται τουλάχιστον 5 πρόσωπα.

Η επιχείρηση αυτή έχει διττό στόχο: να καλύψει ανάγκες της τοπικής κοινωνίας σε διάφορους τομείς και ταυτόχρονα να προωθήσει στην απασχόληση άτομα ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, οι οποίοι είτε βιώνουν αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, είτε απειλούνται από αποκλεισμό.

Τα μέλη της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης - ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011 – άρθρο 3)

Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να είναι **είτε φυσικά πρόσωπα είτε φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα.**

Η συμμετοχή των νομικών προσώπων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του 1/3 των μελών της. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ που υπάγονται σε αυτούς.

Κάθε μέλος κατέχει **μία (υποχρεωτική) συνεταιριστική μερίδα** ενώ υπάρχει η δυνατότητα απόκτησης επιπλέον προαιρετικών μερίδων.

Τα μέλη της ΚοινΣΕπ συμμετέχουν σε αυτήν **με μια ψήφο**, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν.

Διανομή κερδών της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης - ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011 – άρθρο 7)

- Δεν προβλέπεται διανομή κερδών στα μέλη της ΚοινΣΕπ, εκτός αν αυτοί είναι και εργαζόμενοι σε αυτήν.
- Τυχόν πλεονάσματα/κέρδη της ΚοινΣΕπ διατίθενται ως εξής:
 - ποσοστό 5% για το σχηματισμό αποθεματικού
 - ποσοστό έως 35% στους εργαζόμενους ως κίνητρο παραγωγικότητας
 - το υπόλοιπο ποσοστό (δηλαδή από 60% - 90%) διατίθεται για τις δραστηριότητες της και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Η διανομή κερδών θα πρέπει να ορίζεται στο Καταστατικό της ΚοινΣΕπ.

Πόροι της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης - ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011 – άρθρο 8)

Πόροι της ΚοινΣΕπ μπορεί να είναι:

- Το κεφάλαιο σύστασής της (μερίδες των μελών της)
- Δωρεές τρίτων
- Έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας της
- Έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα της
- Επιχορηγήσεις από το ΠΔΕ, την ΕΕ, Διεθνείς και Εθνικούς Οργανισμούς, ΟΤΑ, από άλλα προγράμματα κλπ

Χρηματοδοτικά εργαλεία των ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011 – άρθρο 9)

Παντελής έλλειψη εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων.

Οι προβλέψεις του Νόμου αφορούν:

- Πρόσβαση στη χρηματοδότηση:
 - από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας
(Το οποίο δεν έχει συσταθεί έως σήμερα)
 - από το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ΕΤΕΑΝ)
(Δεν υπάρχει πρόβλεψη έως σήμερα)
- Δυνατότητα ένταξης στις διατάξεις του Ν.3908/2011 (Αναπτυξιακός Νόμος)

Οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης των ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011 – άρθρο 10)

Τα κίνητρα που ορίζονται είναι αποσπασματικά, μη κλιμακούμενα ανάλογα με την κατηγορία της επιχείρησης και τελείως ανεπαρκή.

- Οι εργαζόμενοι που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού δεν χάνουν το δικαίωμα λήψης τυχόν επιδομάτων (πρόνοιας, αναπηρίας, κλπ) που δικαιούνται
- Η ΚοινΣΕπ δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος για το ποσοστό των κερδών της που διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού και τις δραστηριότητές της
- Η ΚοινΣΕπ μπορεί και εντάσσεται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας και σε προγράμματα του ΟΑΕΔ

Δίκτυα συνεργασίας, Συμπράξεις και Προγραμματικές Συμφωνίες των ΚοινΣΕπ (Ν. 4019/2011 – άρθρο 12)

■ Προβλέπεται:

η δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ των ΚοινΣΕπ (με ιδιωτικό συμφωνητικό)

η δυνατότητα δημιουργίας Κοινοπραξιών, Ενώσεων και Κεντρικών Ενώσεων των ΚοινΣΕπ

η δυνατότητα σύναψης προγραμματικών συμβάσεων με το Δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους ΟΤΑ

Οι προβλέψεις αυτές δεν εξειδικεύονται επαρκώς.

Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

(Ν. 4019/2011 – άρθρο 14)

Αποτελείται από δύο υποκατηγορίες:

- α) το **Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας** στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά και πιστοποιούνται οι θεσμοθετημένες κοινωνικές επιχειρήσεις, δηλαδή οι **ΚοιΣΠΕ** και οι **Κοιν.Σ.Επ.** κατόπιν σχετικής αίτησης,
- β) το **Ειδικό Μητρώο άλλων Φορέων Κοινωνικής Οικονομίας**, στο οποίο εγγράφονται προαιρετικά και υπό προϋποθέσεις, υφιστάμενες νομικές μορφές οργανώσεων κοινωνικής οικονομίας.

Η εγγραφή στο Μητρώο δεν αποτελεί ένδειξη λειτουργίας και δεν εξασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα της ΚοινΣΕπ (γιατί δεν απαιτείται υποβολή αναλυτικού επιχειρηματικού σχεδίου και δεν αξιολογείται στη βάση του εν λόγω σχεδίου)

Δημόσιες Συμβάσεις Κοινωνικής Αναφοράς

(Ν. 4019/2011 – άρθρο 16)

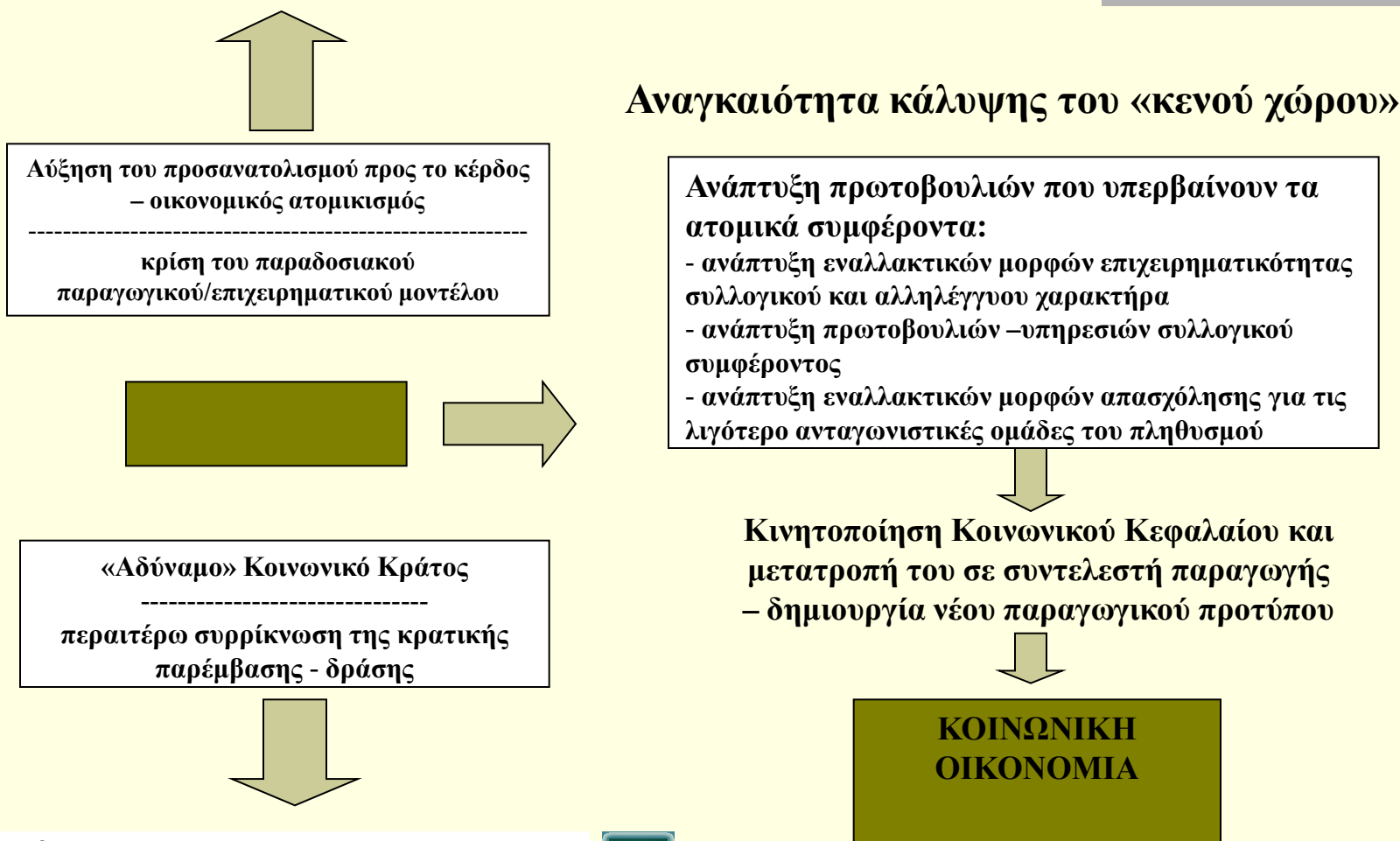
Προβλέπεται η ένταξη κοινωνικών κριτηρίων στα κριτήρια ανάθεσης των Δημοσίων Συμβάσεων κατά το στάδιο ανάθεσης αυτών ("δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς")

Για την εφαρμογή της πρόβλεψης αυτής απαιτείται η εκπόνηση Ολοκληρωμένου Σχεδίου Ενσωμάτωσης Πολιτικών Δημοσίων Συμβάσεων Κοινωνικής Αναφοράς καθώς και η σύσταση εννεαμελούς Διυπουργικής Επιτροπής

Η πρόβλεψη αυτή δεν αφορά αποκλειστικά τις ΚοινΣΕπ αλλά είναι γενική, ενώ μέχρι σήμερα δεν έχει εκπονηθεί το σχετικό Σχέδιο και ούτε έχει συγκροτηθεί η σχετική Διυπουργική Επιτροπή.

Ποια η πρόκληση για την Κοινωνική Οικονομία σήμερα;

Πρόταση:

Δημιουργία Ειδικού Συμφώνου Δράσης για την προώθηση της Κοινωνικής Οικονομίας σε τοπικό επίπεδο

■ Στάδιο 1: ΔΙΚΤΥΩΣΗ

Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης, που θα επιτρέψει τη διαμόρφωση ενός «Τοπικού Χώρου Διαλόγου» για να εκφραστούν οι απόψεις όλων των άμεσα ενδιαφερομένων.

■ Στάδιο 2: ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ

Δημιουργία τοπικής σύμπραξης με φορείς που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, με μοχλό υποστήριξης την Τοπική Αυτοδιοίκηση

■ Στάδιο 3: ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΔΡΑΣΗΣ

Δεσμεύσεις φορέων, Σύνθεση και Λειτουργία της Σύμπραξης, Γενικοί Επιχειρησιακοί Στόχοι, Οργάνωση Προτεραιοτήτων

1ο βήμα: Διατύπωση του μηνύματος – κυρίαρχη ιδεολογία/ταυτότητα (ομαδικό ενδιαφέρον και συμφέρον)

2ο βήμα: Ομογενοποίηση κουλτούρας συλλογικής δράσης και αλληλεγγύης

3ο βήμα: Ιεράρχηση προτεραιοτήτων και ορισμός ποσοτικών στόχων

Βασικές προϋποθέσεις:

- Είναι αναγκαίο ο καθοριστικός ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη δημιουργία του Ειδικού Συμφώνου Δράσης να παραμείνει υποστηρικτικός, διευκολυντικός και προωθητικός ταυτόχρονα
η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να αντιμετωπίσει το *‘πολιτισμικό κενό της ασυνέχειας’*: πρακτικές που μηδενίζουν την πείρα του παρελθόντος, ακυρώνοντας τα πεπραγμένα, ξεκινώντας κάθε φορά την προσπάθεια εκ του μηδενός
- Η συμμετοχή των θεσμικών εταίρων να είναι δημιουργική και όχι ανταγωνιστική

Εν κατακλείδι...

Η Κοινωνική Οικονομία μπορεί και πρέπει:

να αξιοποιήσει το τοπικό κοινωνικό κεφάλαιο....

μετατρέποντάς το σε συντελεστή παραγωγής

να αποτελέσει τη συλλογική απάντηση σε συνθήκες ανάγκης....

μετατρέποντας την αδυναμία του ενός σε δύναμη των πολλών

